

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طراحی و دوخت لباس بچه گانه

(جلد دوم)

(ویژه دختران)

رشته طراحی و دوخت

گروه هنر

شاخه فنی و حرفه‌ای

پایه یازدهم دوره دوم متوسطه

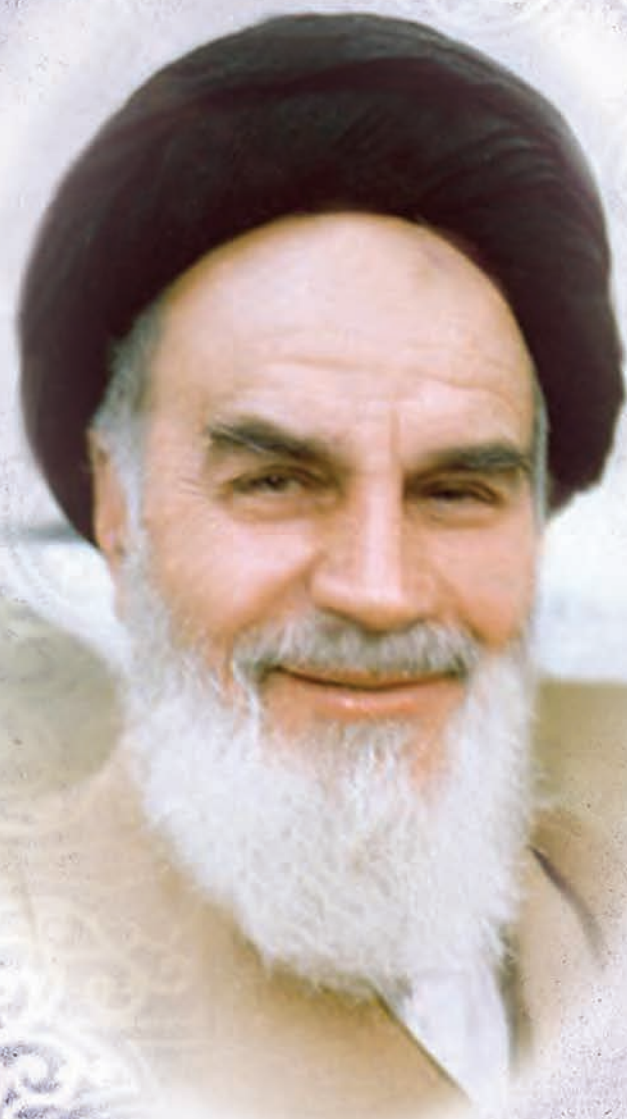

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- نام کتاب:** طراحی و دوخت لباس بچه‌گانه (جلد دوم) (ویژه دختران) - ۲۱۱۵۸۵
- پدیدآورنده:** سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:** دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:** فاطمه صنعتی، افسانه ذبیحیان، اقدس محمدحسینی اکبری، فرشته ضرغامی مهر (اعضای شورای برنامه‌ریزی)؛ فاطمه صنعتی، سحر امام جمعه‌زاده، اعظم محمدی فروشانی، مهناز هاشمیان پور (اعضای گروه تألیف). عزت‌الله خیرالله (ویراستار ادبی)
- مدیریت آماده‌سازی هنری:** اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
- شناسه افزوده آماده‌سازی:** مریم کیوان (صفحه آرا و طراح جلد) - احسان کرمی (رسمی الگو) - مریم دهقان‌زاده (رسم) - نسرين اصغری (عکاس)
- نشانی سازمان:** تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
وب سایت: www.chap.sch.ir و www.irtextbook.ir
- ناشر:** شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)
تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵
- چاپخانه:** شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- سال انتشار و نوبت چاپ:** چاپ اول ۱۳۹۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

اگر یک ملتی نخواهد آسیب ببیند باید این ملت اولاً با هم متحد باشد، و ثانیاً در هر کاری که اشتغال دارد آن را خوب انجام بدهد. امروز کشور محتاج به کار است. باید کار کنیم تا خودکفا باشیم. بلکه ان شاءالله صادرات هم داشته باشیم. شما برادرها الان عبادت تان این است که کار بکنید. این عبادت است.
امام خمینی (قدّس سرّه الشّریف)

۱.....	پودمان ۳: گلدوزی
۲.....	واحد یادگیری ۱: گلدوزی لباس و ملزومات کودک
۲.....	■ ابزار و وسایل کار
۴.....	■ انتقال طرح روی پارچه
۴.....	■ طرح‌های مناسب لباس و ملزومات کودک
۶.....	■ قرارگیری طرح روی پیش‌سینه پیراهن کودک
۸.....	■ روش چاپ روی پارچه
۹.....	■ روش انتقال و اجرای کار
۱۱.....	■ دوخت‌های اولیه
۱۹.....	■ گلدوزی با پارچه‌های بافته شده
۲۱.....	■ گلدوزی روی پارچه ضخیم
۲۳.....	■ لوازم مورد استفاده برای شماره‌دوزی
۲۵.....	■ طریقه دوخت شماره‌دوزی روی انواع پارچه
۲۶.....	■ دوخت شماره‌دوزی به‌وسیله تور مخصوص
۲۷.....	■ دوخت شماره‌دوزی روی پارچه آیدا
۲۸.....	■ دوخت شماره‌دوزی روی پارچه زوج بافت یا کانواس
۲۹.....	■ انواع پارچه شماره‌دوزی
۳۱.....	■ کاربرد طرح‌های شماره‌دوزی
۳۳.....	■ روش‌های نقشه‌خوانی شماره‌دوزی
۳۵.....	■ قرارگیری انواع طرح‌های شماره‌دوزی روی پارچه
۳۷.....	■ انواع دوخت
۴۰.....	■ مشخص کردن مرکز کار
۴۰.....	■ مشخص کردن مرکز پارچه
۴۱.....	■ کانوادوزی
۴۴.....	■ انواع دوخت کانوادوزی

۴۷	واحد یادگیری ۲: اسموک دوزی
۴۷	■ مقدمه
۴۷	■ وسایل و ابزار اسموک دوزی
۵۱	■ پارچه
۵۲	■ اسموک دوزی
۵۴	■ انواع دوخت اسموک
۵۵	■ اولین دوخت بخیه
۵۹	■ انواع دیگر دوخت اسموک دوزی
۶۲	■ انواع گلدوزی روی اسموک دوزی
۶۴	■ دوخت کلاه اسموک دوزی با دستگاه پلیسه‌زنی
۶۷	■ آماده کردن اسموک در طرفین (فرم پفی)
۶۸	■ اسموک دوزی به وسیله ماشین دوخت
۶۹	■ دوخت یراق هفت و هشت و تور به یقه
۷۰	■ دوخت تور به لبه نوار یراق هفت و هشت
۷۱	■ دوخت نوار تور به یقه پیراهن
۷۳	■ دوخت جادکمه
۷۴	■ دوخت جادکمه با دست
۷۵	■ یک مدل پیراهن کودک با اسموک دوزی آمریکایی

۷۷ ..... پودمان ۴ : تکه دوز

۷۸	واحد یادگیری ۱: گلدوزی ماشینی روی لباس
۷۸	■ مقدمه
۷۹	■ کارگاه خیاطی
۸۰	■ ماشین دوخت
۸۱	■ ارتباط درجه تنظیم دوخت و درجه پهنای زیگزاگ
۸۲	■ ماسوره
۸۴	■ ابزار و وسایل گلدوزی ماشینی

- مراحل آماده‌سازی گلدوزی ماشینی ۸۵
- دوخت اولیه با پایه گلدوزی ۹۰
- کشش نخ و فشار پایه در دوخت ساده ۹۲
- دوخت طرح‌ها به روش خطی ساده ۹۴
- دوخت طرح‌های ترکیبی خطی ساده، کردونه‌دوزی و توپردوزی ساده ۹۶
- دوخت طرح‌ها به روش خطی ساده (دوردوزی و کردونه‌دوزی) ۹۸
- دوخت طرح‌ها به روش سایه زدن با استفاده از توپردوزی، کردونه‌دوزی و دوخت خطی ساده .. ۱۰۰
- دوخت طرح به روش کردونه‌دوزی گل و حاشیه و سائن‌دوزی ۱۰۲
- دوخت طرح به روش کردونه‌دوزی و دوخت ساده خطی ۱۰۴
- ترکیب گلدوزی ماشینی با تکه‌دوزی و رنگ‌آمیزی پارچه ۱۰۶
- گلدوزی بر روی تور ۱۰۷
- گلدوزی ماشینی روی ارگانزا (طرح گل برجسته) ۱۰۹
- ارزشیابی شایستگی گلدوزی ماشینی ۱۱۱

۱۱۳ ..... واحد یادگیری ۲: تکه‌دوزی روی لباس

- مقدمه ۱۱۳
- تجهیزات کارگاه تکه‌دوزی و لحاف‌دوزی ۱۱۴
- انواع نخ دوخت ۱۱۵
- ماشین دوخت ۱۲۱
- طرح‌های تکه‌دوزی ۱۲۳
- روش‌های انتقال طرح ۱۲۴
- شناخت پارچه ۱۲۶
- کنترل پارچه قبل از برش ۱۲۷
- رنگ‌دهی پارچه ۱۲۷
- انتخاب پارچه بر اساس رنگ ۱۲۸
- تأثیر نخ در دوخت ۱۲۹
- تکه‌دوزی کاغذ پنهان با دست ۱۳۰

- تکه‌دوزی به روش «تا» کردن لبه‌ها با دست ۱۳۱
- تکه‌دوزی پارچه فوتر (دوخت لبه‌ها) ۱۳۲
- تکه‌دوزی به روش برودری ۱۳۳
- تکه‌دوزی با ماشین دوخت ۱۳۴
- تکه‌دوزی با روش استفاده از لایی زانفیکس ۱۳۵
- تکه‌دوزی شیشه رنگی (چندلایه) ۱۳۶
- تکه‌دوزی یو - یوز (Yo - Yos) ۱۳۷
- تکه‌دوزی برعکس از پشت پارچه (دوخت دستی) ۱۳۸
- تکه‌دوزی برعکس از پشت پارچه (با ماشین دوخت) ۱۴۰
- تکنیک‌های دوخت لبه‌های منحنی داخلی و خارجی ۱۴۱
- دوخت لحاف‌دوزی برجسته با ریسمان ۱۴۳
- دوخت پیش‌بند کودک ۱۴۴
- ترکیب تکه‌دوزی و گلدوزی ۱۴۶

پودمان ۵: سرویس خواب‌دوز ۱۴۹

- واحد یادگیری ۱: ترسیم الگوی سرویس خواب کودک ۱۵۰
- مقدمه ۱۵۰
- شایستگی ترسیم الگوی سرویس خواب کودک ۱۵۱
- استاندارد عملکرد ۱۵۱
- اتاق خواب کودک ۱۵۲
- ویژگی‌های اتاق خواب کودک ۱۵۲
- ویژگی‌های وسایل و سرویس خواب کودک ۱۵۳
- اندازه‌گیری قسمت‌های مختلف تخت و سرویس خواب کودک ۱۵۴
- علائم قراردادی ترسیم الگو ۱۵۷
- ترسیم الگوی لوازم تخت خواب ۱۵۸
- ترسیم الگوی بالش ۱۶۱

- ترسیم الگوی لحاف ۱۶۸
- ترسیم الگوی روتختی ۱۷۴
- ترسیم الگوی محافظ دیواره تخت خواب کودک ۱۷۶
- ترسیم الگوی وسایل اتاق خواب ۱۷۸
- ترسیم الگوی تشک بازی ۱۸۱
- ترسیم الگوی ساک دستی ۱۸۴
- ترسیم الگوی تشک دو لبه ۱۸۷
- ترسیم الگوی روبالش استوانه‌ای ۱۸۹
- ارزشیابی پایانی ۱۹۱

واحد یادگیری ۲: دوخت سرویس خواب کودک ۱۹۳

- مقدمه ۱۹۳
- شایستگی ۱۹۴
- استانداردها عملکرد ۱۹۴
- انواع ماشین دوخت ۱۹۵
- ابزار برش و دوخت ۱۹۶
- انواع پرکننده‌های مناسب سرویس خواب ۱۹۷
- انتخاب پارچه ۱۹۸
- رنگ در سرویس خواب نوزاد و کودک ۱۹۹
- روش اندازه‌گیری ابعاد تخت ۲۰۰
- انتقال الگو بر روی پارچه‌های سرویس خواب کودک ۲۰۱
- دوخت انواع گوشه‌های زاویه‌دار و منحنی در کناره‌های سرویس خواب ۲۰۲
- دوخت کادر سرویس خواب ۲۰۴
- روش دوخت لبه تزئینی بالش ۲۰۷
- دوخت انواع چین، پیلی در قسمت‌های مورد نیاز سرویس خواب ۲۰۸
- دوخت انواع زیپ (یکسره، منحنی) ۲۱۰
- دوخت انواع بست‌ها ۲۱۲

- اتوکاری قسمت‌های مختلف ۲۱۳
- دوخت انواع بست‌ها ۲۱۳
- شست و شوی سرویس خواب قبل از برش ۲۱۳
- مراحل دوخت لحاف ۲۱۴
- مراحل دوخت انواع تشک ۲۱۵
- دوخت تشک دو لبه ۲۱۶
- مراحل دوخت بالش ۲۱۷
- دوخت عروسک تزئینی مخصوص سرویس خواب ۲۱۸

شرایط در حال تغییر دنیای کار در مشاغل گوناگون، توسعه فناوری‌ها و تحقق توسعه پایدار، ما را بر آن داشت تا برنامه‌های درسی و محتوای کتاب‌های درسی را در ادامه تغییرات پایه‌های قبلی براساس نیاز کشور و مطابق با رویکرد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران در نظام جدید آموزشی باز طراحی و تألیف کنیم. مهم‌ترین تغییر در کتاب‌ها، آموزش و ارزشیابی مبتنی بر شایستگی است. شایستگی، توانایی انجام کار واقعی به‌طور استاندارد و درست تعریف شده است. توانایی شامل دانش، مهارت و نگرش می‌شود. در رشته تحصیلی - حرفه ای شما، چهار دسته شایستگی در نظر گرفته است:

۱. شایستگی‌های فنی برای جذب در بازار کار مانند توانایی ترسیم الگوهای لباس بچه گانه
۲. شایستگی‌های غیر فنی برای پیشرفت و موفقیت در آینده مانند نوآوری و مصرف بهینه
۳. شایستگی‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات مانند کار با نرم افزارها

۴. شایستگی‌های مربوط به یادگیری مادام‌العمر مانند کسب اطلاعات از منابع دیگر
بر این اساس دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش مبتنی بر اسناد بالادستی و با مشارکت متخصصان برنامه‌ریزی درسی فنی و حرفه‌ای و خبرگان دنیای کار مجموعه اسناد برنامه درسی رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای را تدوین نموده‌اند که مرجع اصلی و راهنمای تألیف کتاب‌های درسی هر رشته است.

این کتاب دومین کتاب کارگاهی است که ویژه رشته «طراحی و دوخت» تألیف شده است و شما در طول دو سال تحصیلی پیش رو چهار کتاب کارگاهی و با شایستگی‌های متفاوت را آموزش خواهید دید. کسب شایستگی‌های این کتاب برای موفقیت در شغل و حرفه برای آینده بسیار ضروری است. هنرجویان عزیز سعی نمایید؛ تمام شایستگی‌های آموزش داده شده در این کتاب را کسب و در فرایند ارزشیابی به اثبات رسانید.

کتاب درسی «طراحی و دوخت لباس بچه گانه» شامل پنج پودمان است و هر پودمان دارای یک یا چند واحد یادگیری است و هر واحد یادگیری از چند مرحله کاری تشکیل شده است.

شما هنرجویان عزیز پس از یادگیری هر پودمان می‌توانید شایستگی‌های مربوط به آن را کسب نمایید. هنرآموز محترم شما برای هر پودمان یک نمره در سامانه ثبت نمرات منظور می‌نماید و نمره قبولی در هر پودمان حداقل ۱۲ می‌باشد.

همچنین علاوه بر کتاب درسی شما امکان استفاده از سایر اجزای بسته آموزشی که برای شما طراحی و تألیف شده است، وجود دارد. یکی از این اجزای بسته آموزشی کتاب همراه هنرجو می‌باشد که برای انجام فعالیت‌های موجود در کتاب درسی باید استفاده نمایید. کتاب همراه خود را می‌توانید هنگام آزمون و فرایند ارزشیابی نیز همراه داشته باشید. اجزای بسته آموزشی دیگری نیز برای شما در نظر گرفته شده است که با مراجعه به وبگاه رشته خود به نشانی www.tvoccd.medu.ir می‌توانید از عناوین آن مطلع شوید.

فعالیت‌های یادگیری در ارتباط با شایستگی‌های غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای، حفاظت از محیط زیست و شایستگی‌های یادگیری مادام‌العمر و فناوری اطلاعات و ارتباطات همراه با شایستگی‌های فنی طراحی و در کتاب درسی و بسته آموزشی ارائه شده است. شما هنرجویان عزیز کوشش نمایید این شایستگی‌ها را در کنار شایستگی‌های فنی آموزش ببینید، تجربه کنید و آنها را در انجام فعالیت‌های یادگیری به کار گیرید.

رعایت نکات ایمنی، بهداشتی و حفاظتی از اصول انجام کار است لذا توصیه‌های هنرآموز محترمتان را در خصوص رعایت مواردی که در کتاب آمده است، در انجام کارها جدی بگیرید. امیدواریم با تلاش و کوشش شما هنرجویان عزیز و هدایت هنرآموزان گرامی، گام‌های مؤثری در جهت سربلندی و استقلال کشور و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی و تربیت مؤثر شایسته جوانان برومند میهن اسلامی برداشته شود.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

در راستای تحقق اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران و نیازهای متغیر دنیای کار و مشاغل، برنامه درسی رشته «طراحی و دوخت» طراحی و بر اساس آن محتوای آموزشی نیز تألیف گردید. کتاب حاضر از مجموعه کتاب‌های کارگاهی می باشد که برای سال یازدهم تدوین و تألیف گردیده است. این کتاب دارای ۵ پودمان است که هر پودمان از یک یا چند واحد یادگیری تشکیل شده است. همچنین ارزشیابی مبتنی بر شایستگی از ویژگی‌های این کتاب می باشد که در پایان هر پودمان شیوه ارزشیابی آورده شده است. هنرآموزان گرامی می بایست برای هر پودمان یک نمره در سامانه ثبت نمرات برای هر هنرجو ثبت کنند. نمره قبولی در هر پودمان حداقل ۱۲ می باشد و نمره هر پودمان از دو بخش تشکیل می گردد که شامل ارزشیابی پایانی در هر پودمان و ارزشیابی مستمر برای هریک از پودمان‌ها است. از ویژگی‌های دیگر این کتاب طراحی فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته در ارتباط با شایستگی‌های فنی و غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای و مباحث زیست محیطی است. این کتاب جزئی از بسته آموزشی تدارک دیده شده برای هنرجویان است که لازم است از سایر اجزای بسته آموزشی مانند کتاب همراه هنرجو، نرم افزار و فیلم آموزشی در فرایند یادگیری استفاده شود. کتاب همراه هنرجو در هنگام یادگیری، ارزشیابی و انجام کار واقعی مورد استفاده قرار می گیرد. شما می توانید برای آشنایی بیشتر با اجزای بسته یادگیری، روش‌های تدریس کتاب، شیوه ارزشیابی مبتنی بر شایستگی، مشکلات رایج در یادگیری محتوای کتاب، بودجه بندی زمانی، نکات آموزشی شایستگی‌های غیرفنی، آموزش ایمنی و بهداشت و دریافت راهنما و پاسخ فعالیت‌های یادگیری و تمرین‌ها به کتاب راهنمای هنرآموز این درس مراجعه کنید.

کتاب شامل پودمان‌های ذیل است:

پودمان سوم «گلدوزی»

پودمان چهارم «تکه دوز»

پودمان پنجم «سرویس خواب دوز»